

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ลิเก เป็นการแสดงพื้นบ้านของไทย เริ่มมีบทบาทสำคัญและเป็นที่ยอมรับของคนไทยมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) แม้จะมีที่มาจากการเล่นของชาวอิสลาม หรือแขกเจ้าเซ็นก็ตาม แต่ทั้งนี้ด้วยภูมิปัญญาอันชาญฉลาดของคนไทย ได้มีการนำมาผสมผสานกับการแสดงละครให้มีความสอดคล้องกับสังคมไทย จึงทำให้เกิดการแสดงชนิดใหม่ คือ ยี่เก หรือลิเก ขึ้นมาจนเป็นที่นิยมกันแพร่หลายของชาวพระนครในสมัยนั้น ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว การแสดงลิเกได้ขยายออกไปสู่ชนบทอย่างกว้างขวาง จนเป็นมหรสพสำคัญที่ประชาชนตามเมืองต่าง ๆ ให้ความนิยมชมชอบอย่างขึ้นหน้าขึ้นตา ถึงกับมีการจัดถวายให้พระเจ้าแผ่นดินทอดพระเนตรในระหว่างที่เสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมเยียนเมืองนั้น ๆ และพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวก็ทรงสนพระราชหฤทัย และทรงพระราชนิพนธ์เค้าโครงเรื่องให้ข้าราชการกรมมหรสพแสดงลิเกเรื่อง พระหันอากาศถึงสองครั้ง ลิเกในสมัยรัชกาลที่ 6 เป็นที่แพร่หลายในหมู่ชนชั้นล่างของสังคมไทย ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดการแสดงลิเกในยุคนี้ได้ปรับปรุงการแสดงให้คล้ายกับละครรำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแบบแผนในการรำ และเครื่องแต่งกายก็ปรับปรุงให้หรูหราขึ้นกว่าในยุคแรกเริ่ม ลิเกในยุคนี้ส่วนใหญ่ใช้ผู้ชายแสดง แต่เดิมนั้นการแสดงในยุคต้นใช้เพลงร้องอย่างละครรำ เช่น เพลงนาคราช เพลงสองไม้ เป็นต้น ต่อมาหัวหน้าคณะลิเกชื่อนายคอกคิน เสือสง่า ได้แต่งเพลงสำหรับร้องหรือคั่นกลอนสดของลิเกเป็นทำนองขึ้น เรียกว่า รานิเกลิง

ลิเกเป็นการแสดงพื้นบ้านซึ่งเป็นที่รู้จักและนิยมกันอย่างกว้างขวาง ดังที่พลาดิษฐ์ สิทธิธัญญกิจกล่าวว่า “ลิเกเป็นนาฏกรรมพื้นบ้านที่ได้รับความนิยมแพร่หลายที่สุด”¹ ซึ่งสอดคล้องกับ ณรงค์ จันทรเรือง ที่กล่าวว่า “ลิเกนี้ดูเหมือนว่าจะเป็นมหรสพชนิดแสดงสด ๆ เพียงอย่างเดียวที่ได้รับความนิยมแพร่หลายไปทั่วประเทศอย่างรวดเร็วผิดกว่ามหรสพชนิดอื่น ๆ อย่างลำคัด เพลงน้อย หนังสือสูง หมอลำ ซึ่งมักจะได้รับความนิยมเป็นบางภาค หรือบางจังหวัดเท่านั้น แต่ลิเกนี้มีทุกภาค เกือบทุกจังหวัดก็ว่าได้”² ความสำเร็จของลิเกของคนไทยนั้น นอกจากจะดูเพื่อความสนุกสนานบันเทิงใจแล้วหากดูอย่างศึกษาก็จะพบว่าการเล่นลิเกนั้นให้สาระแก่ผู้ชมหลายประการ โดยเฉพาะ

การประพันธ์เนื้อเรื่องและบทร้องซึ่งมีทั้งภาษาที่เป็นร้อยแก้ว และร้อยกรอง การจัดฉาก แสง สี เสียง การแต่งกายที่งดงามแปลกตา และที่สำคัญคือผู้แสดงซึ่งถือว่าเป็นผู้ถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม โดยตรงนั้นจะต้องใช้ความรู้ ความสามารถทั้งในด้านการร้อง การรำการแสดงลีลาท่าทางให้เป็นไปตามบทบาทที่กำหนด ทั้งนี้ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี

การชมลิเกนอกจากจะได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้ว ยังแฝงไปด้วยข้อคิด และคติสอนใจจากเนื้อเรื่องที่ถ่ายทอดโดยคำพูด คำร้อง รวมถึงบทบาทของผู้แสดงอีกด้วย ผู้แสดงลิเกนั้นถือว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเป็นผู้มี “ภูมิปัญญา” ในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านภูมิปัญญาทางภาษานั้นสามารถกล่าวได้ว่าผู้แสดงลิเกเป็นผู้ที่มีภูมิปัญญาทางภาษา กล่าวคือสามารถสร้างสรรค์ภาษาขึ้นใช้ในการแสดงลิเก และนำมาถ่ายทอด หรือแสดงออกได้อย่างชื่นชม เช่น การใช้ภาษาในการร้องและการเจรจา การด้นกลอนสด การใช้ภาษาทำรำ ภาษากิริยาท่าทาง หรือบทบาทการแสดง รวมทั้งภาษาที่เป็นบทเพลง ตลอดจนดนตรีที่ใช้ขับร้อง และบรรเลงด้วย

บทเพลง ถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการแสดงลิเก ผู้แสดงลิเกที่มีความสามารถในการขับร้องย่อมได้รับความนิยมจากผู้ชมเป็นอย่างมาก เพลงที่ใช้แสดงลิเกแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังที่ สุรพล วิรุฬห์รักษ์ สรุปไว้คือ “เพลงตามจารีต เพลงตามบท และเพลงตามใจ”³ ซึ่งการแสดงลิเกนั้นมีการใช้เพลงประเภทต่าง ๆ อย่างอิสระขึ้นอยู่กับว่าจะใช้อย่างไรให้เหมาะสมสอดคล้องกับเรื่องที่แสดง เนื่องจากปัจจุบันนี้การแสดงลิเกนิยมเล่นให้เร็วทันใจผู้ชม จึงทำให้มีการขับร้องบทเพลงต่าง ๆ น้อยลงไปจากเดิม และที่ร้องกันอยู่ทุกวันนี้ก็ร้องแบบสั้น ๆ ให้รวดเร็ว กระชับ ฉับไวขึ้น อย่างไรก็ตามผู้แสดงลิเกก็ต้องรักษาเอกลักษณ์ของความเป็นลิเกไว้ด้วย จึงจะทรงคุณค่าของความเป็นศิลปะพื้นบ้านดั้งเดิมของไทยที่ได้รับความนิยมจากประชาชนตลอดมา

ลิเก จัดเป็นการแสดงพื้นบ้านที่อยู่คู่กับวิถีชีวิตชาวไทยมาเป็นเวลายาวนาน และเป็นมรดกที่เข้าถึงประชาชนอย่างกว้างขวางแทบทุกจังหวัดในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสวนภาคกลาง เช่น กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สิงห์บุรี อุทัยธานี นครสวรรค์ และพิจิตร ฯลฯ ซึ่งประชาชนให้ความสนใจดูการแสดงลิเก อีกทั้งยังมีคณะลิเกอยู่ในจังหวัดเหล่านี้จำนวนมาก

หากจะกล่าวถึงศิลปลิเกในยุคปัจจุบันที่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ความเป็นลิเกไทย ทั้งในด้านการรำ การแสดงบทบาท และการขับร้องบทเพลงต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการแสดงลิเกแล้ว ผู้ชมลิเกส่วนใหญ่ต่างยกย่องว่า พรเทพ พรทวี พระเอกลิเกและหัวหน้าคณะลิเกที่มีชื่อเสียงคณะหนึ่งของจังหวัดสิงห์บุรี เป็นผู้ที่มีความสามารถด้านการแสดง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการขับร้องบทเพลงที่ใช้ประกอบการแสดงลิเกเนื่องจากเป็นผู้ที่สามารถออกเสียงอักขระภาษาไทยได้ถูกต้อง ชัดเจน

น้ำเสียงแจ่มใสไพเราะ ก้องกังวาน จึงสามารถถ่ายทอดบทเพลงต่าง ๆ ออกมาได้เป็นอย่างดี เป็นที่ประทับใจผู้ชม

พรเทพ พรทวี เป็นศิลปินลิเกที่ได้รับการฝึกหัด ถ่ายทอดศิลปะการแสดงลิเกมาตั้งแต่วัยเยาว์ โดยมีบิดา ซึ่งประกอบอาชีพแสดงลิเกเป็นผู้ฝึกสอนในเบื้องต้น หลังจากนั้นได้รับการฝึกหัดอย่างจริงจังตามลำดับขั้นตอนจากครูลิเกหลายคน จนสามารถแสดงออกได้เป็นอย่างดี พรเทพ พรทวี เป็นศิลปินที่มีคุณลักษณะเหมาะสมในการเป็นศิลปินลิเก ทั้งในด้านรูปร่างหน้าตา บุคลิกลักษณะ มีลีลาท่าทำที่อ่อนช้อยงดงาม และคุณลักษณะอันโดดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเขาก็คือความเป็นผู้นำเสียงไพเราะแจ่มใส ก้องกังวาน สามารถขับขานบทเพลงในท่วงทำนองต่าง ๆ ได้อย่างไพเราะเพราะพริ้งเป็นที่ประทับใจของผู้ที่ได้ชมการแสดง จึงทำให้เขาได้รับความนิยม และได้รับการสนับสนุนจากประชาชนทั่วไปมาเป็นเวลายาวนานกว่า 30 ปี จนถึงปัจจุบันนี้ประชาชนยิ่งทวีความนิยมชมชอบมากขึ้น สังเกตได้จากการที่มีผู้ติดต่อให้ไปแสดงในงานต่าง ๆ จำนวนมาก จนกระทั่งบางเดือนแทบไม่มีวันว่าง นอกจากนี้ยังสังเกตได้จากการที่มีประชาชนสนใจมาชมการแสดงของเขาอย่างเนืองแน่นทุกงาน จึงนับว่าพรเทพ พรทวี เป็นศิลปินลิเกที่ประสบความสำเร็จสูงสุดในการประกอบอาชีพคนหนึ่งของวงการลิเกไทยปัจจุบัน

นอกจากความสามารถในการแสดงที่สร้างความประทับใจให้แก่ผู้ชมแล้ว พรเทพ พรทวี ยังเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมดีงามเป็นที่ยกย่อง และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคคลทั่วไปทั้งในด้านการครองตน ครองคน และครองงาน จึงทำบุคคลใกล้ชิด ผู้ร่วมงาน ตลอดจนบุคคลทั่วไปที่ได้รู้จักเขานั้นมีความรัก เมตตา

ชื่นชม และปรารถนาดีต่อเขาอย่างจริงใจ ด้วยผลแห่งคุณงามความดีที่เขาปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอทำให้เขาได้รับสิ่งตอบแทนที่ดี ดังจะเห็นได้จากการที่มีผู้มาติดต่องานการแสดงจำนวนมากตลอดทั้งปีจนแทบไม่มี วันว่างเว้น การได้รับรางวัลน้ำใจจากผู้ชมขณะแสดงหน้าเวทีตามงานต่าง ๆ การช่วยเหลือแพร่ชื่อเสียง เกียรติประวัติและผลงานของเขาสู่สาธารณชนอย่างกว้างขวาง เช่น การเชิญไปเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ด้านศิลปะการแสดงลิเก การจัดป้ายนิเทศแสดงเกียรติประวัติและผลงานการเผยแพร่ทางสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุ รวมถึงสื่ออินเทอร์เน็ตที่ทันสมัยในปัจจุบันด้วย ชื่อเสียงของเขาจึงเป็นที่ปรากฏอย่างกว้างขวาง สร้างความภาคภูมิใจให้แก่ครอบครัว และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวจังหวัดสิงห์บุรีต่างชื่นชมในตัวเขาซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้นุรักษ์ เผยแพร่ และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติให้ธำรงไว้

นับว่าพรเทพ พรทวี เป็นศิลปินลิเกที่เป็นแบบอย่างที่ดีที่น่ายกย่อง ควรแก่การศึกษา และเผยแพร่ทั้งในด้านประวัติส่วนตัว ด้านผลงานการแสดงที่มีองค์ประกอบหลากหลายทำให้คณะประสบความสำเร็จอย่างสูงในปัจจุบัน และความสามารถในหลาย ๆ ด้านของพรเทพ พรทวี โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการขับร้องบทเพลงรานิเกลิง ซึ่งถือว่าเป็นเพลงสำคัญอันเป็นเอกลักษณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงลิเก และใช้ถ่ายทอดให้กับนักแสดงรุ่นหลังจนสามารถยึดเป็นแบบอย่างที่มีมาตรฐานนั้น มีลักษณะเด่น และมีท่วงทำนองการขับร้องอย่างไร นับเป็นเรื่องที่น่าสนใจ และน่าศึกษาค้นคว้าวิจัยอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษา องค์ประกอบการแสดงลิเกของคณะพรเทพ พรทวี

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาชีวประวัติ และผลงานด้านการแสดงลิเกของพรเทพ พรทวี
- 1.2.2 เพื่อศึกษาองค์ประกอบ และรูปแบบในการแสดงลิเกของคณะพรเทพ พรทวี

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

- 1.3.1 การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาองค์ประกอบการแสดงลิเกคณะพรเทพ พรทวี และวิเคราะห์บทเพลงรานิเกลิง ซึ่งเป็นเพลงที่นิยมใช้ขับร้องมากที่สุดในการแสดง
- 1.3.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล อยู่ระหว่างเดือนมกราคม 2549 – เดือนเมษายน 2550

1.4 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาองค์ประกอบการแสดงลิเกคณะพรเทพ พรทวี ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับชีวประวัติ และผลงานการแสดงลิเก องค์ประกอบและรูปแบบในการแสดงลิเก ตลอดจนท่วงทำนองเพลงรานิเกลิง จากหนังสือ เอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ การเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยเดินทางไปสังเกตการแสดงของคณะพรเทพ พรทวี ตามสถานที่จัดงานหลายแห่ง ศึกษาจากการแสดงที่บันทึกเผยแพร่ในรูปแบบวีซีดี การค้นหาข้อมูลจากสื่ออินเทอร์เน็ต การสัมภาษณ์พรเทพ พรทวี นักแสดงในคณะ และบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยสัมภาษณ์ตรง และใช้แบบสอบถามเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลจัดทำเป็นเอกสาร โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.4.1 กำหนดแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้จัดเก็บ มีทั้งแหล่งข้อมูลด้านเอกสาร สื่ออินเทอร์เน็ต แหล่งข้อมูลจากการลงภาคสนาม แหล่งข้อมูลจากภาพถ่าย แลบบันทึกเสียง วิทัศน์ ได้แก่

- บ้านพรเทพ พรทวี เลขที่ 67 หมู่ 1 ตำบลโพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

- หอสมุดแห่งชาติจังหวัดสุพรรณบุรี เฉลิมพระเกียรติ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

- วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

- โรงละครแห่งชาติภาคตะวันตก จังหวัดสุพรรณบุรี

- วัดลาดตาล ตำบลลาดตาล อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

- วัดคอนเจดีย์ราษฎร์บูรณะ ตำบลคอนมะสังข์ อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

- วัดโพคอย ตำบลท่าระหัด อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

- วัดอู่ข้าว ตำบลคลองเจ็ด อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

- เทศบาลตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี

- บ้านเลขที่ 82 หมู่ 5 ตำบลไผ่ขวาง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี

- ลานตากข้าวเคซา ตำบลสาถิ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี

- วัดพิกุลทอง ตำบลพิกุลทอง อำเภอท่าช้าง จังหวัดสิงห์บุรี

- วัดสิทธิาราม ตำบลศาลาอ้อ อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง

- อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ www.geocities.com/porntheap/

- วิทัศน์เรื่อง ใครเป็นจ้าว น้ำตาเมีย พระคุณแม่ ลูกหลงพ่อ อนุภาพแห่งความรัก

1.4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของการแสดงลิเก ชีวิตประวัติและผลงานของพรเทพ พรทวี และความรู้เกี่ยวกับดนตรีไทย เพลงไทย ดังนี้

- การละเล่นของไทย ของ มนตรี ตราโมท เป็นหนังสือที่อธิบายประวัติโดยย่อและวิธีการแสดงพื้นบ้านของไทยไว้หลายชนิด อาทิ หุ่น หนัง เสภา ลิเก ลำตัด เป็นต้น

- ดุริยางค์ไทย ของ สงบศึก ธรรมวิหาร เป็นหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของดนตรีไทยและเพลงไทย องค์ประกอบของดนตรีไทยอันได้แก่ มาตรฐานเสียง จังหวะ ทำนอง การบรรเลง ดนตรีไทยที่เกี่ยวกับการแสดง และวงดนตรีไทยประเภทต่าง ๆ

- คูริยศาสตร์ ของ มนตรี ตราโมท เป็นหนังสือรวบรวมบทความเชิงวิชาการที่อธิบายความรู้เกี่ยวกับดนตรีไทย เพลงไทย โดยนำเสนอในรูปแบบของจดหมาย
  - ปกิณกะการดนตรีและเพลงไทย ของ สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ เป็นหนังสือรวบรวมเรื่องเบ็ดเตล็ดเกี่ยวกับดนตรีไทยและเพลงไทย
  - พรเทพ พรทวี บนเวทีชีวิตโลก ของ มณี เทพาขมภู เป็นหนังสือที่กล่าวถึงชีวิตประวัติและผลงานการแสดงโลกของพรเทพ พรทวี โดยกล่าวถึงชีวิตตั้งแต่วัยเด็ก การเริ่มต้นสู่อำชีพการแสดงโลก ผลงานการแสดงจากอดีตถึงปัจจุบัน เกียรติประวัติและรางวัลที่ได้รับ
  - โลก ของ นงคันุช ไพโรพิบูลยกิจ เป็นหนังสือที่กล่าวถึงประวัติความเป็นมาวิวัฒนาการของโลกและโลกประเภทต่าง ๆ โดยมุ่งให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโลกซึ่งเป็นศิลปะการแสดงแขนงหนึ่งของไทย
  - โลก ของ สุรพล วิรุฬห์รักษ์ เป็นหนังสือที่กล่าวถึงเรื่องราวของโลก โดยแบ่งเป็น 2 ด้าน คือด้านประวัติศาสตร์ และด้านนาฏยศาสตร์ ซึ่งให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของโลกตั้งแต่ยุคเริ่มจนถึงปัจจุบัน และความรู้ด้านการรูปแบบ องค์ประกอบการแสดงโลก
  - โลกไทย ของ พลาคิษฐ์ สิริรัชชญกิจ เป็นหนังสือที่กล่าวถึงประวัติความเป็นมาของโลก และการแสดงโลกประเภทต่าง ๆ
  - วิวัฒนาการนาฏยศิลป์ไทยในกรุงรัตนโกสินทร์ ของ สุรพล วิรุฬห์รักษ์ เป็นงานวิจัยที่กล่าวถึงวิวัฒนาการนาฏยศิลป์ไทยในกรุงรัตนโกสินทร์ ระหว่าง พ.ศ. 2325 – 2477 เพื่อแสดงให้เห็นการเกิด การเติบโต และการเปลี่ยนแปลงของนาฏยศิลป์ไทยชนิดต่าง ๆ ซึ่งกล่าวถึงการแสดงโลกด้วย
  - สารานุกรมดนตรีและเพลงไทย ของ กาญจนา อินทรสุวานนท์ เป็นหนังสือที่อธิบาย ความรู้ โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของเครื่องดนตรีไทย วงดนตรีไทย ประวัติความเป็นมาเพลงไทย รวมทั้งประวัติของคีตกวีไทย
  - สารานุกรมเพลงไทย ของ ณรงค์ชัย ปิฎกวิรัชต์ เป็นหนังสือที่รวบรวมคำอธิบายประวัติความเป็นมาของเพลงไทยที่ใช้บรรเลง ขับร้องอยู่ในวัฒนธรรมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น เพลงที่ใช้บรรเลง-ขับร้องเพื่อความบันเทิง และเพลงบรรเลง-ขับร้องประกอบการแสดงต่าง ๆ
- ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองที่บ้านของพรเทพ พรทวี เก็บข้อมูลทั้งด้านชีวิตประวัติและผลงาน องค์ประกอบและรูปแบบวิธีการแสดง การบริหารคณะ ได้สัมภาษณ์พรเทพ พรทวี และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังได้เดินทางไปดูการแสดง

1.4.4 การนำเสนอข้อมูล นำเสนอรายงานผลการจัดเก็บข้อมูลด้วยการเขียนแบบพรรณนาวิเคราะห์เป็นรูปเล่มรายงาน ด้วยการแบ่งเนื้อหาสาระเป็น 5 บทสำคัญ ดังนี้

- 1) บทนำ
- 2) ชีวิตประวัติ และผลงานของพระเทพ พรทวี
- 3) องค์ประกอบ และรูปแบบในการแสดงลักษณะพระเทพ พรทวี
- 4) วิเคราะห์บทเพลงรานิเกลิงที่ใช้ขับร้องประกอบการแสดงลักษณะพระเทพ พรทวี
- 5) สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทราบประวัติ และผลงานการแสดงลักษณะพระเทพ พรทวี

1.5.2 ทราบองค์ประกอบ และรูปแบบในการแสดงลักษณะพระเทพ พรทวี